

Pogled v razstveni prostor (z leve):

Video kolaž filma Škofjeloški pasijon, režiser Marjan Cerar, MOPS d.o.o., 2015. Izbor in montaža: Damijan Kracina, 2017.

Svetlobni pano (*lightbox*) slike Škofjeloški pasijon Borisa Kobeta, 1967. Slika hrani Slovenski gledališki inštitut Ljubljana, foto Dejan Habicht, fototeka Loškega muzeja. 2017.

Marco Bernot, Križ upanja, 2015. Darilo mesta Štandrež pri Gorici v Italiji mestu Škofji Loki.

Tablica z digitalnim faksimilom Škofjeloškega pasijona.

Škofjeloški pasijon elektronska znanstvenokritična izdaja uredil: dr. Matija Ogrin. Foto originalnega kodeksa Marko Zaplatil, <http://nl.ijs.si/e-zrc/sp/index-sl.html> ZRC SAZU, 2009. Original hrani Kapucinski samostan v Škofji Loki.

Prizori z uprizoritve Škofjeloškega pasijona leta 2009, foto Tomaž Lunder.

Saša Nabergoj

MUZEJSKA ZBIRKA *PROCESSIO LOCOPOLITANA*: ŠKOFJELOŠKI PASIJON

V LOŠKEM MUZEJU NA LOŠKEM GRADU, 2017–2022

Muzejsko zbirko *Processio Locopolitana: Škofjeloški pasijon* smo novembra 2017 odprli kot prostorsko, ambientalno razstavno postavitev v obnovljenih kletnih prostorih muzeja na Loškem gradu. Tu je še vedno viden začetek hodnika, s katerim je bil grad nekoč povezan z uršulinsko cerkvijo in mestom. Na kapucinski samostan, kjer je bil Škofjeloški pasijon tudi napisan, pa se odpira pogled skozi okno v zbirki.

Kompleksne naloge postavitve nove zbirke, posvečene Škofjeloškemu *pasijonu*, smo se v muzeju lotili ob vpisu pasijona na Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva* decembra 2016. Leta 2017 smo v prvi fazi zasnovali in postavili del zbirke, ki predstavlja umetniško in zgodovinsko vlogo Škofjeloškega *pasijona*. Druga faza se bo zaključila leta 2022, in sicer s celovito, interdisciplinarno postavitvijo stalne zbirke *Processio Locopolitana: Škofjeloški pasijon*.

MUZEJSKA ZBIRKA: PRVA POSTAVITEV (DOGAJANJA)

Prvi del zbirke smo zasnovali kot sodobno prostorsko sestavljanjo iz različnih elementov, ki se nahajajo na različnih nosilcih in medijih, skupaj pa tvorijo celoto. Kompleksna, interdisciplinarna tematika in kontekst pasijona kot žive dediščine sta zahtevala specifično ekipo posameznikov z različnimi kompetencami in znanji. Poleg kustosa Jožeta Štukla in kustosinje/direktorice Saše Nabergoj iz Loškega muzeja sta jo sestavljala še kipar, videast in oblikovalec razstav Damijan Kracina ter multimedijski mojster Gregor Bečan, skupaj z muzejsko tehnično ekipo z Vido Grah na čelu.

Zbirko uvede nekaj ključnih podatkov na temo Škofjeloškega pasijona: da je najstarejše slovensko dramsko besedilo, da gre za prvi slovenski vpis na seznam nesnovne dediščine Unesca ... Postavitve zbirke sestavljajo leseni pasijonski križ, darilo pobratenega mesta Štandrež pri Gorici Škofji Loki, in pasijonske zastave, ki rahlo plapolajo v vetriču. Zastave z izvedbe pasijona leta 1999 so postavljene

Uvodni tekst k razstavi o Škofješkem pasijonu v slovenskem in angleškem jeziku, foto Janez Pelko.

Pogled na vstop v razstveni prostor, foto Janez Pelko.

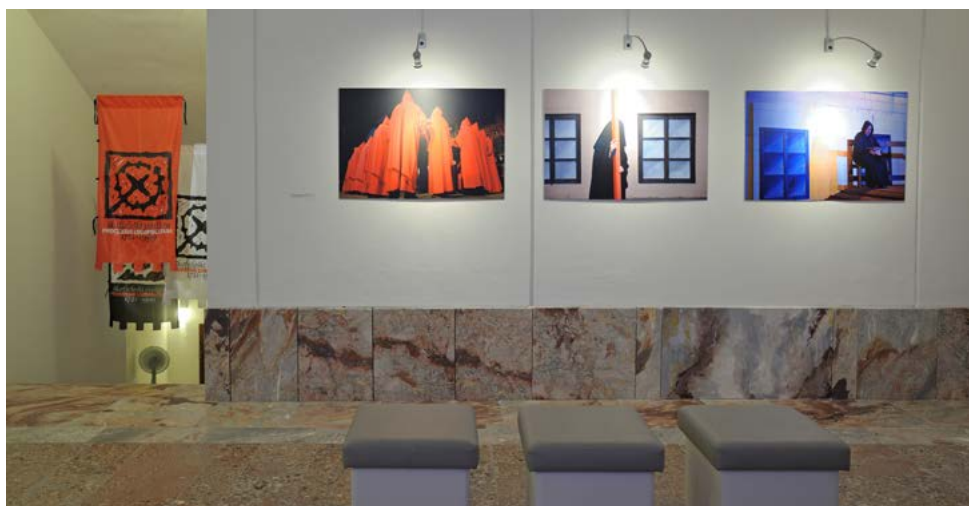
Pogled v razstavní prostor (z leve):

Svetlobni pano (*lightbox*) slike Škofjeloški pasijon Borisa Kobeta, 1967. Slika hrani Slovenski gledališki inštitut Ljubljana, foto Dejan Habicht, fototeka Loškega muzeja, 2017.

Marco Bernot, Križ upanja, 2015. Darilo mesta Štandrež pri Gorici v Italiji mestu Škofji Loki.

Tablica z digitalnim faksimilom Škofjeloškega pasijona.

Škofjeloški pasijon elektronska znanstvenokritična izdaja uredil: dr. Matija Ogrin. Foto originalnega kodeksa: Marko Zaplatil, <http://nl.ijs.si/e-zrc/sp/index-sl.html> ZRC SAZU, 2009. Original hrani Kapucinski samostan v Škofji Loki.

Pogled v razstavní prostor (z leve):

Instalacija s pasijonskimi zastavami z uprizoritve Škofjeloškega pasijona leta 1999.

Prizori z uprizoritve Škofjeloškega pasijona leta 2009, foto Tomaž Lunder.

v slepi hodnik, ki je grad nekoč povezoval s samostanom (in mestom). Izvedbo pasijona iz leta 2009 dokumentirajo tri umetniške fotografije loškega fotografa Tomaža Lundra, na tablici, pritrjeni na steno, lahko prelistate digitaliziran kodeks, na televiziji pa se vrti film iz starih črnobelih fotografij pasijona iz leta 1936 (montiran je iz trinajstih fotografij predvojne izvedbe, ki jih v svojem arhivu hrani Loški muzej). Postavitev zaključuje svetlobni pano (*lightbox*) oljne slike Borisa Kobeta, ki realistično ponazarja uprizoritev pasijona iz 60. let prejšnjega stoletja. Razstavno sestavljanje povezuje video esej Damijana Kracine, ki je na podlagi skoraj dvournega filma Marijana Cerarja o izvedbi pasijona leta 2015 naredil 15-minutni video povzetek. V projekciji na steno se tako pokažejo vsi ključni deli pasijona, predvsem pa ključni zvoki (topot konjskih kopit, rožljanje verig ...), ki napolnjujejo prostor zbirke in posamične elemente postavitve povežejo v zgodbo.

PROCESSIO LOCOPOLITANA: ŠKOFJELOŠKI PASIJON 2022 (OZADJA)

Če v prvem delu v ospredje postavljamo umetniški naboj pasijona, se bomo v drugem osredotočili na njegovo živost, na vse predane posameznike, večinoma prostovoljce, ki pasijon v resnici oblikujejo.

Tudi zato bo h končni postavitvi zbirke prispevala širša skupina kustosov/avtorjev, saj gre za projekt, ki presega kompetence naše ekipe. Delno zato, ker gre seveda za kompleksno, interdisciplinarno tematiko, ki sega na številna področja (denimo na področje literature, dramaturgije, celo gledališča), delno pa zavoljo fenomena prostovoljcev (angažirana je praktično celotna Škofja Loka z okolico) – le-ti namreč ohranjajo pasijon živ. Prav ta segment je ključno prispeval tudi k vpisu na Unescov seznam in prav to živost nameravamo ujeti pri končni postavitvi zbirke.

Že v prvi fazi smo tako vzpostavili sodelovanje s Slovenskim gledališkim inštitutom – SLOGI, ki se kot edina tovrstna institucija v slovenskem prostoru redno programsko posveča Škofjeloškemu pasijonu in z več pripravi pasijona aktivnimi posamezniki. Ti bodo skupaj z ekipo Loškega muzeja tvorili avtorsko skupino, ki bo v naslednjih letih zbirala in analizirala gradivo, dokumentirala dogajanje ter koncipirala in postavila končno zbirko.

Del nje bo bogat avdio-vizualni arhiv. Načrtujemo snemanje priprav in segmentov izvedbe Škofjeloškega pasijona leta 2021 – pravzaprav bomo to izvedbo natančno in usmerjeno spremljali od vsega začetka: sproti bomo beležili in dokumentirali vse dele procesa. Prav tako načrtujemo usmerjeno delo pri izbiranju posamičnih konkretnih elementov kot bodočih integralnih delov zbirke.

Zbirko bomo osnovali na podlagi depozitorija snovnih (npr. kostumi) in nesnovnih elementov ter tako postavili sodobno, interdisciplinarno, večmedijsko muzejsko zbirko, ki bo našim obiskovalcem s celega sveta celovito predstavi-

la pomen in potencial Škofjeloškega *pasijona*, njegovo zgodovino, sedanost in prihodnost. Še posebej se bomo osredotočili na vizualiziranje nevidnega, tistega procesa in dela, ki praviloma tudi pri posamičnih izvedbah ni v ospredju. V arhivu tako želimo dati prostor prispevku številnih posameznikov: od šivilj kostumov do maskerk, od organizatorjev pasijonske procesije do različnih pomočnikov.

Tovrsten vključujoč in interdisciplinaren pristop je ključen pri razstavljanju žive dediščine, ideala muzejskega dela. Pasijonska zbirka bo tako še dodatno podkrepila našo tezo, da v muzejih ne hranimo pepela, ampak ogenj, ki je tlel skozi stoletja.

Digitalizirani posnetki odrske uprizoritve Škofjeloškega pasijona ob Obrtno–industrijski razstavi, Škofja Loka, 1936, foto Janko Šelhaus, fototeka Loškega muzeja.

Predavanje Ivanke Kronawetter o
postnih prtih na Koroškem,
foto Štefan Kržišnik.

Koncert in recital v Špitalski
cerkvi, foto Jana Jocif.

